

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA VĂN HÓA DU LỊCH

***LÀNG NGHỀ GÒ ĐÚC ĐỒNG ĐẠI BÁI VỚI SỰ PHÁT
TRIỂN DU LỊCH TỈNH BẮC NINH***

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

Giảng viên hướng dẫn : Th.S Nguyễn Văn Thắng

Sinh viên thực hiện : Nguyễn Thị Thảo

Lớp : VHDL 13B

Niên khóa : 2005 - 2009

HÀ NỘI, 06 - 2009

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU.

1. Tính cấp thiết của đề tài.....	5
2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	6
3. Mục đích nghiên cứu và yêu cầu của đề tài.....	6
4. Phương pháp nghiên cứu.....	7
5. Bố cục của đề tài.....	7

CHƯƠNG 1: GIỚI THIỆU CHUNG VỀ LÀNG VÀ NGHỀ GÒ ĐÚC ĐỒNG ĐẠI BÁI.

1.1 Khái quát chung về làng Đại Bái.....	8
1.1. Điều kiện tự nhiên.....	8
1.1.1.1. Vị trí địa lí.....	8
1.1.1.2. Địa hình, đất đai.....	10
1.1.2. Sơ lược về lịch sử và dân cư làng Đại Bái.....	11
1.1.3. Sơ lược về văn hóa làng Đại Bái.....	13
1.2 Nghề gò đúc đồng ở làng Đại Bái.....	17
1.2.1. Sơ lược về sự hình thành và phát triển nghề gò đúc đồng ở Đại Bái.....	17
1.2.2. Hoạt động của nghề gò đúc đồng ở Đại Bái.....	22
1.2.2.1. Cơ cấu tổ chức sản xuất.....	22
1.2.2.2. Quy trình sản xuất sản phẩm.....	23

CHƯƠNG 2: CÁC GIÁ TRỊ DU LỊCH CỦA LÀNG GÒ ĐÚC ĐỒNG ĐẠI BÁI VÀ THỰC TRẠNG KHAI THÁC PHỤC VỤ DU LỊCH.

2.1. Các giá trị du lịch của làng gò đúc đồng Đại Bái.....	28
2.1.1. Các di tích lịch sử - văn hóa làng Đại Bái.....	28
2.1.2. Giá trị văn hóa ở nghề gò đúc đồng Đại Bái.....	37
2.1.3. Các sản phẩm và sức cạnh tranh của sản phẩm đồng Đại Bái....	40
2.1.3.1. Các sản phẩm đồ đồng Đại Bái.....	40
2.1.3.2. Sức cạnh tranh của sản phẩm đồng Đại Bái.....	44

2.2. Vị thế của làng nghề Đại Bái trong sự phát triển du lịch tỉnh Bắc Ninh.....	47
2.3. Thực trạng hoạt động du lịch tại Đại Bái.....	49
2.3.1. Cơ sở vật chất kĩ thuật và cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch.....	49
2.3.2. Đội ngũ lao động.....	51
2.3.3. Hoạt động du lịch ở làng Đại Bái.....	52
CHƯƠNG 3: CÁC GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN DU LỊCH LÀNG NGHỀ GÒ ĐÚC ĐỒNG ĐẠI BÁI.	
3.1. Giải pháp bảo tồn và phát triển nghề gò đúc đồng Đại Bái.....	55
3.1.1. Giải pháp về sản phẩm làng nghề.....	55
3.1.2. Giải pháp về thị trường tiêu thụ.....	56
3.1.3. Đào tạo đội ngũ thợ ở địa phương.....	58
3.1.4. Phát triển các cơ sở sản xuất - kinh doanh.....	59
3.2. Giải pháp bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa làng Đại Bái.....	60
3.3. Giải pháp về đầu tư du lịch trong làng nghề.....	62
3.3.1. Cải tạo và xây dựng các cơ sở vật chất hạ tầng, cơ sở vật chất kĩ thuật phục vụ du lịch.....	62
3.3.2. Đào tạo nguồn nhân lực từ địa phương phục vụ du lịch.....	63
3.3.3. Đẩy mạnh hoạt động quảng bá về làng nghề, sản phẩm làng nghề và du lịch làng nghề.....	64
3.4. Giải pháp bảo vệ môi trường để phát triển làng nghề bền vững....	64
3.5. Xây dựng tour du lịch làng nghề có điểm đến là làng nghề gò đúc đồng Đại Bái.....	67
Kết luận.....	74
Tài liệu tham khảo.....	76
Phụ lục tham khảo.....	78
Phụ lục ảnh.....	82

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Làng nghề - môi trường văn hoá - kinh tế - xã hội, nơi bảo lưu tinh hoa nghệ thuật và kỹ năng truyền từ đời này sang đời khác. Mỗi làng nghề là một “kho báu văn hóa”, trong đó lưu giữ một khối lượng đáng kể những tinh hoa văn hóa của dân tộc, nhất là tinh hoa công nghệ cổ truyền. Làng nghề đều mang sẵn trong mình hai yếu tố cơ bản là truyền thống văn hoá và truyền thống nghề nghiệp. Hai yếu tố ấy hoà quyện, không tách rời nhau đã tạo nên “văn hoá làng nghề”. Văn hoá làng nghề hội tụ tất cả những thuần phong mỹ tục, sinh hoạt làng xóm, đoàn kết cộng đồng, tinh hoa nghề nghiệp, tài năng nghề nhân.

Vấn đề đặt ra là phải biết cách đánh thức các làng nghề, biết khai mở những kho báu ấy để làng nghề trở thành những điểm đột phá của một nông thôn phát triển, nhưng không mất đi cái khung cảnh cổ kính và làm cạn kiệt suối nguồn văn hóa truyền thống.

Có nhiều hướng để khai thác làng nghề, nhưng hướng khai thác phát huy được nhiều lợi thế, đồng thời không làm tổn hại đến không gian văn hóa truyền thống làng nghề chính là hướng khai thác gắn với phát triển du lịch bền vững. Với những giá trị to lớn mà nó mang lại, du lịch làng nghề giờ đây đang ngày càng phát triển, đang là hình thức hấp dẫn du khách, là một hướng ưu tiên trong phát triển du lịch của nhiều vùng, miền, nhiều quốc gia.

Khi nói tới Bắc Ninh, chúng ta không chỉ nhớ tới miền quê của những di tích lịch sử văn hóa tiêu biểu, vương quốc của lễ hội, quê hương của những sinh hoạt văn hóa đặc sắc, mà còn nhắc mọi người nhớ tới một mảnh “đất nghề”. Nhiều làng nghề ở Bắc Ninh có lịch sử tồn tại từ hàng trăm năm nay, đang phát triển thịnh vượng với những sản phẩm tinh xảo, độc đáo, nổi tiếng như: gỗ Đồng Kỵ, gốm Phù Lãng, đồ đồng Đại Bái, mây tre Xuân Lai... Ngoài ra, nhiều làng nghề còn lưu giữ được các phong tục tập quán, các di tích lịch sử văn hóa ghi đậm dấu ấn bản

sắc vùng Kinh Bắc. Đây chính là những điều kiện thuận lợi cho việc phát triển loại hình du lịch làng nghề của tỉnh.

Xuất phát từ những lý do trên, tôi đã chọn đề tài ***“Làng nghề gò đúc đồng Đại Bái với sự phát triển du lịch tỉnh Bắc Ninh”*** làm đề tài khóa luận tốt nghiệp.

Đã có rất nhiều đề tài nghiên cứu về làng nghề truyền thống của Bắc Ninh, nhưng với đề tài này, tôi hy vọng sẽ góp thêm một cái nhìn cận cảnh về một làng nghề truyền thống của Bắc Ninh. Từ đó thấy rõ vai trò của làng nghề truyền thống trong việc phát triển kinh tế - văn hoá và đặc biệt là du lịch của tỉnh.

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu là: các giá trị văn hóa của làng và nghề gò đúc đồng ở làng Đại Bái.

- Phạm vi nghiên cứu là: thôn Đại Bái, xã Đại Bái, huyện Gia Bình, tỉnh Bắc Ninh.

3. Mục đích nghiên cứu và yêu cầu của đề tài

+ Mục đích nghiên cứu

- Tìm hiểu những nét văn hoá truyền thống của làng Đại Bái.
- Tìm hiểu quá trình hình thành và phát triển nghề gò đúc đồng ở Đại Bái và tiềm năng phát triển du lịch.
- Nghiên cứu thực trạng hoạt động của làng nghề từ đó bước đầu đưa ra những giải pháp bảo tồn, phát triển làng nghề và đưa vào phục vụ du lịch.
- Xây dựng tour du lịch có điểm đến là làng gò đúc đồng Đại Bái.

+ Yêu cầu của đề tài

- Làm rõ những tiềm năng để phát triển du lịch ở làng nghề Đại Bái.
- Đánh giá thực trạng hoạt động du lịch ở làng nghề, từ đó xác định vị thế của làng gò đúc đồng Đại Bái trong sự phát triển du lịch tỉnh Bắc Ninh.
- Đưa ra một số giải pháp phát triển du lịch làng nghề gò đúc đồng Đại Bái.

4. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp thu thập tài liệu: Tác giả đã thu thập tài liệu từ các nguồn: Thư viện Quốc gia Việt Nam, Thư viện Tỉnh Bắc Ninh, Thư viện Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, Ban Quản lý Di tích thôn Đại Bái (xã Đại Bái, Gia Bình, Bắc Ninh) và đặc biệt là một số tài liệu từ những nghệ nhân của làng Đại Bái cung cấp.

- Phương pháp điền dã, khảo sát thực địa: Tác giả đã tiến hành một số đợt khảo sát thực địa trên địa bàn thôn Đại Bái để khảo sát cảnh quan làng nghề, hệ thống cơ sở vật chất, các hộ và các cơ sở sản xuất, các sản phẩm đồ đồng, các di tích lịch sử văn hóa của làng nghề.

- Phương pháp phỏng vấn trực tiếp: Tác giả đã phỏng vấn các cán bộ xã, các cụ cao niên trong làng, các cụ trong Ban Quản lý Di tích thôn Đại Bái, các nghệ nhân, các hộ gia đình và các cơ sở sản xuất nổi tiếng, khách tham quan để thu thập thông tin, tư liệu, số liệu về làng nghề.

- Phương pháp phân tích và tổng hợp: Từ nguồn tài liệu thu thập được từ các sách, báo, khóa luận kết hợp với các thông tin, số liệu điều tra thực tế tại làng nghề, sau đó tiến hành so sánh, phân tích, tổng hợp tài liệu theo đúng hướng, đúng mục đích nghiên cứu đã đề ra.

5. Bố cục của đề tài

Ngoài phần mở đầu và phần kết luận, khóa luận gồm 3 chương:

Chương 1: Giới thiệu chung về làng và nghề gò đúc đồng Đại Bái.

Chương 2: Các giá trị du lịch của làng gò đúc đồng Đại Bái và thực trạng khai thác phục vụ du lịch.

Chương 3: Các giải pháp phát triển du lịch làng nghề gò đúc đồng Đại Bái.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Phạm Côn Sơn, Nghề truyền thống Việt Nam, NXB Văn hóa Dân tộc, 2004.
2. TS Mai Thế Hởn, Phát triển làng nghề truyền thống trong quá trình công nghiệp hoá - hiện đại hóa, NXB Chính trị Quốc gia, 2003.
3. TS Trương Minh Hằng. Làng nghề thủ công mỹ nghệ miền Bắc, NXB Mỹ thuật, 2006.
4. Đỗ Thị Hảo, nghề thủ công truyền thống Việt Nam và các vị tổ nghề, NXB Văn hóa Dân tộc, Hà Nội, 2001.
5. Đỗ Thị Hảo. Làng Đại Bái gò đồng, Hội Văn nghệ dân gian, 1987.
6. Trần Đình Luyện, Bắc Ninh đất trăm nghề, Di sản Văn hóa, số 7 năm 2004, trang 78, 79, 80, 81.
7. Trần Văn Giáp. Phong thổ Hà Bắc đời Lê, Ty Văn hóa Hà Bắc, 1971.
8. Địa chí Hà Bắc, Ty Văn hóa và Thông tin, thư viện tỉnh, 1982.
9. Phạm Quốc Sử. Phát triển du lịch làng nghề: nghiên cứu trường hợp tỉnh Hà Tây, NX Quốc gia Hà Nội, 2007.
10. Hà Bắc ngàn năm văn hiến, 3 tập, 1973, 1975, 1976, Ty Văn hóa Hà Bắc.
11. Luật du lịch và văn bản hướng dẫn thi hành, NXB Chính trị quốc gia Hà Nội, 2006.
12. TS Dương Văn Sáu, Lễ hội Việt Nam trong sự phát triển du lịch, Trường Đại học Văn Hóa Hà Nội, 2004.
13. Pierre Gourou, nhóm dịch giả Nguyễn Khắc Đạm, Đào Hùng, Nguyễn Hoàng Oanh. Người nông dân châu thổ Bắc Kỳ(1936), NXB Trẻ, 2000.
14. Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch tỉnh Bắc Ninh. Báo cáo tổng kết hoạt động du lịch tỉnh năm 2005.

15. Chu Viết Luân, Bắc Ninh thế và lực mới trong thế kỷ XXI, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2002.
16. Tổng cục Du lịch, Non nước Việt Nam, NXB Văn hóa Thông tin, Hà Nội, 2007.
17. Làng mộc Chàng Sơn với sự phát triển du lịch Hà Tây, khóa luận tốt nghiệp, Nguyễn Thị Phương Thảo, 2007, 88 trang.
18. Du lịch làng nghề tiện Nhị Khê, khóa luận tốt nghiệp, Nguyễn Văn Việt, 2007, 72 trang.
19. Một ngày dưới chân núi Thiên Thai, báo Bắc Ninh số ra ngày 19 tháng 10 năm 2007, trang 4, 5.
20. Những giải pháp đẩy mạnh xuất khẩu hàng thủ công mỹ nghệ của Việt Nam trong điều kiện hội nhập kinh tế quốc tế, Tạp chí Thương mại, số 14 năm 2006, trang 14.
21. Tạp chí Thương mại số 14 năm 2006, tr 29 - 31.
22. Tạp chí xưa và nay. Số 245 - tháng 10 năm 2005, trang V.
23. Báo Bắc Ninh, các số, ngày 10 - 7 - 2007, số chào xuân Kỷ Sửu (số 1905 tới 1909).
24. Website baobacninh.bacninh.vn
25. <http://www.bacninh.gov.vn>.
26. <http://dongdaibai.com>